

A társadalomkutatás módszerei I.

3. hét

Daróczi Gergely

Budapesti Corvinus Egyetem

2011. IX. 29.

Notes

Outline

- 1 Bevezetés
- 2 A fogalom
- 3 Konceptualizálás
- 4 Operacionalizálás
- 5 Változók és mérési szintek

Daróczi Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (3/14)

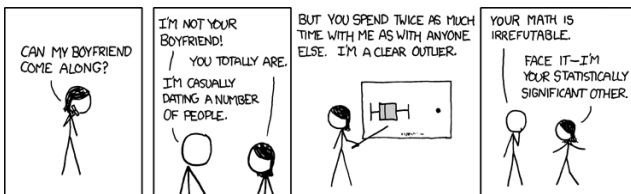
2011. szeptember 29.

2 / 14

Notes

Most járunk, vagy nem járunk?

Már úgy szeretném megtudni, hogy most já-runk-e, vagy nem já-runk?

Forrás: <http://xkcd.com/539>

Ady Endre (1913): *Be gyönyörű tavasz-éjjel*

Akár erre, akár arra,
(Be gyönyörű tavasz-éjjel)
Csak szívnünkben folkavarva
Mehetünk.
Akár erre, akár arra,
Vagy ezt mondd, vagy azt mondd
(Be gyönyörű tavasz-éjjel)
Be fájnánk most a gondok.
Jól vigyázz.
Vagy ezt mondd, vagy azt mondd.

Ha szeretsz, ha nem szeretsz még
(Be gyönyörű tavasz-éjjel)
Én szeretni úgy szeretnék
Valóán.
Ha szeretsz, ha nem szeretsz még,
Talán igen, vagy talán nem
(Be gyönyörű tavasz-éjjel)
Reszkerve szóllok, hogy: ámen.
Legyen így.
Talán igen, vagy talán nem.

Daróczi Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (3/14)

2011. szeptember 29.

3 / 14

Notes

A legsúlyosabb csapás!

De melyik a súlyosabb?

	Marin megye	Santa Cruz
Üzleti károk	15 millió USD	56,5 millió USD
Halálos áldozatok	5	22
Sérültek	379	50
Kilakoltatottak	370	400
Megsemmisült lakások	28	135
Megrongálódott lakások	2900	300
Megsemmisült üzletek	25	10
Megrongálódott üzletek	800	35
Lakossági károk	65,1 millió USD	50 millió USD
Közkárok	15 millió USD	56,5 millió USD

Forrás: *San Francisco Chronicle*. 1982. január 13:16.

Notes

A fogalom

Abraham Kaplan (1964):

- közvetlenül megfigyelhető dolgok (vö. TT),
- közvetetten megfigyelhető dolgok (vö. TT),
- konstrukciók, megfigyelésen alapuló elméleti származékok (vö. TT).

Notes

Konceptualizálás

Fogalmak

- egyértelműség,
- megegyezésen alapul.

Fogalom meghatározásának részei:

- definíció,
- indikátorok,
- dimenziók.

- indikátorok (dimenziókénti) felcserélhetősége

Az ötlettől a mérésig:

- konceptualizálás,
- nominális definíció,
- operacionális definíció,
- mérések a valóságban.

Notes

Operacionalizálás

Fogalmak

Definíció

Fogalmakhoz kapcsolódó, azokat megjelenítő (l. indikátorok) empirikus megfigyelések, jelenségek és adatok körének meghatározása.

- csatorna,
- a mérés terjedelme,
- precizitás,
- dimenziók,
- mérési szintek (l. később).

Daróczy Gergely (BCE) A társadalomkutatás módszerei I. (3/14) 2011. szeptember 29. 7 / 14

Notes

Konceptualizálás

Egyszerűnek tűnő példa

BARÁTSÁG

Daróczy Gergely (BCE) A társadalomkutatás módszerei I. (3/14) 2011. szeptember 29. 8 / 14

Notes

Konceptualizálás

Egyszerűnek tűnő példa

BARÁTSÁG

- "Friends have all things in common." (Plato)
- "Misfortune shows those who are not really friends." (Aristotle)
- "What is a friend? A single soul in two bodies." (Aristotle)
- "A friend to all is a friend to none." (Aristotle)
- "One loyal friend is worth ten thousand relatives." (Euripides)
- "My best friend is the one who brings out the best in me." (H. Ford)
- "In a friend you find a second self." (Isabelle Norton)
- "A friend should be a master at guessing and keeping still." (Nietzsche)

Daróczy Gergely (BCE) A társadalomkutatás módszerei I. (3/14) 2011. szeptember 29. 8 / 14

Notes

Konceptualizálás és operacionalizálás

Példák

Hogyan határozná meg a következő kutatási témákhoz tartozó fogalmakat?

- Fogyasztási igények a zöld ketchuppal kapcsolatban
- Diplomások pályakövetése
- Bankfiók-potenciál
- Ingázás a budapesti agglomerációban
- Romák helyzete a munkaerőpiacon
- A ValóVilág megítélése a vidéki fiatalok körében
- Civil aktivitás a rendszerváltás idején
- A magyarországi nagyvállalatok hálózatelemzése
- A Facebook médiafogyasztási attitűdökre gyakorolt hatása

Hogyan mérné azokat?

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (3/14)

2011. szeptember 29.

9 / 14

Notes

Változók és mérési szintek

Egy konkrét példa

Hány éves Ön?

- < 18
- 19-24
- 25-30
- 31-40
- 41-100
- 100 <

Mutassa be a fenti példában a változót és annak attribútumait!

Hogyan változtatná meg a fenti kérdőív-részletet?

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (3/14)

2011. szeptember 29.

10 / 14

Notes

Változók és mérési szintek

Tipológia

A változók típusai

- Belső változók
 - Függő változó
 - kvalitatív változók
 - kvantitatív változók
 - Független változó
 - kvalitatív változók
 - kvantitatív változók
- Külső változók
 - Kontroll-változó
 - Egyéb változók

Hozzon 1-1 példát a fentebbi típusokra!

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (3/14)

2011. szeptember 29.

11 / 14

Notes

Mérési szintek

Kvalitatív és kvantitatív változók

Kvalitatív változók:

- Nominális: egymást kizáró, a teljes válasz-univerzumot lefedő kategóriák
- Ordinalis: u.a., mint fentebb + a kategóriák sorbarendezhetőek

	Alacsony		Magas	
	Nominális	Ordinalis	Intervallum	Arány
Klasszifikáció	X	X	X	X
Sorrend		X	X	X
Egyenlő távolságok			X	X
Nullpont				X

Kvantitatív változók:

- Intervallum: u.a., mint fentebb + a kategóriák egyenlő távolságra találhatóak
- Arány: u.a., mint fentebb + nullpont

Navigation icons

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (3/14)

2011. szeptember 29.

12 / 14

Notes

A változók és attribútumaik

Teszt!

Milyen változók, milyen mérési szintek feleltethetők meg az alábbi kérdéseknek/kijelentéseknek?

- Életkor
- Születési év
- Településtípus
- Iskolai végzettség (o.)
- Kedvenc szín
- Iskolai érdemjegy
- Mennyire tartja magát vallásosnak?
- Az idősebb emberek jobban félnek a bűnözőktől, mint a fiatalabbak.
- Melyik a legnagyobb magyar focidrukker csapat?
- Mely foglalkozás bír a legnagyobb presztízzsel?

Navigation icons

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (3/14)

2011. szeptember 29.

13 / 14

Notes

Köszönöm a figyelmet!

Daróczy Gergely
daroczy.gergely@btk.ppke.hu

Navigation icons

Notes
